

Ambient tradițional românesc în spațiul vâlcean

Alexandru Zamfir *

Keywords: *traditional ambiental space, Valcea county, ethnography.*

Abstract: *The Romanian traditional ambient space in Valcea. Although rather late studied, the traditional house in Valcea, with all its constituent elements, it exposed ethnographic elements unique and undiscovered so far.*

With its rustic interior chambers (the hearth, the heated room, the main room, the great house, the clean room), the furniture very carefully crafted, the interior textiles woven skilfully, the ceramic made with skill in the pottery centers of Valcea, all these elements provides, most often, unique and authentic samples of a totally unusual beauty.

Interiorul locuinței

Interiorul locuinței reflectă totalitatea îndeletnicilor, a situației sociale și a *concepției stilistice*¹ a fiecărui popor. Zona locuibilă, deși o perioadă de timp limitată, a fost împărțită pentru a oferi condiții cât mai bune desfășurării îndeletnicirilor gospodărești de bază cum ar fi prepararea mâncării.

Interiorul locuinței țărănești reflectă cel mai bine maniera de viață și modul de gândire a spațiului intim împărțit cu ceilalți membri ai familiei și a relațiilor sociale. La baza alcătuirii interiorului au stat câteva elemente ce au influențat în mare parte modul de viață a colectivității: *situația socială și materială, vârsta locuitorilor tineri sau bătrâni*².

Chiar și în cazul locuințelor alcătuite dintr-o singură odaie (*monocelulare*), acestea întotdeauna îndeplineau un rol dublu: utilitar și ornamental.

La început tavanul era prevăzut cu grinzi aparente, în timp ce zidurile erau tencuite și văruiate. Partea de jos era alcătuită din lutuială *bătută*. Odată cu apariția locuințelor nou construite, au apărut și elemente de modernitate: grinzi aparente au fost tencuite, iar podeaua a fost modificată făcându-și apariția *scândura de brad*³.

Planurile caselor au suferit de asemenea modificări substanțiale, cea mai importantă dintre acestea ar fi apariția celei de a treia încăperi, denumită în funcție de zonă *casa curată, casa mare sau odaia de sus*. Aceasta a deținut în scurt timp cel mai important rol deoarece era folosită ca spațiu de depozitare, însă depozita doar bunurile de preț ale familiei. La fel stătea situația și în ceea ce privește hainele familiei. Aceste aspecte îi ofereau o înfățișare festivă.

* **Alexandru Zamfir**, muzeograf, Muzeul Județean Aurelian Sacerdoțeanu Vâlcea, e-mail: andu_andone@yahoo.com.

¹ Praoveanu 2001, p. 70.

² Praoveanu 2001, p. 70.

³ Stoica et alii 1972, p. 91.

Mărginimea Sibiului a fost prima zonă a țării unde au apărut case cu trei odăi în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea la familiile înstărite, fapt ce s-a extins mai apoi și în Oltenia, Muntenia și Moldova.

Deși tendința era de mărire a spațiului, locuitorii zonei, în special cei vârstnici, au păstrat funcția primordială a *vetrei*, toți membrii familiei locuind în aceeași odaie. Acest aspect se modifică atunci când tinerii căsătoriți își construiesc propria casă.

Spațiul de locuit poate fi clasificat astfel:

- tinda – era utilizată ca spațiu de tranziție;
- odaia de locuit;
- odaia curată;
- podul;
- pivnița.

Tinda îndeplinea cel mai important rol dintre toate odăile. Pardoseaua acestei odăi era realizată din *pământ bătut și lipit, formând o podea netedă care se lipea în fiecare săptămână pentru a putea fi întreținută în condiții bune*⁴.

Tinda era prevăzută cu diferite obiecte, în special cele destinate preparării hranei, iar în cazuri rare se transforma în spațiu de ședere temporar. În zona Vâlcii aceasta purta denumirea *la foc* datorită poziționării pe peretele opus căii de acces.

Pe lângă obiectele destinate preparării hranei, menționate mai sus, din punct de vedere al mobilierului aceasta avea în componență, de cele mai multe ori, una sau două lavițe. Lavița reprezintă piesa de mobilier realizată din blăni de mari dimensiuni, cu patru picioare. Poziția acesteia era uneori chiar lângă vatră, poziție care îi conferea și statutul de loc de odihnă pe timpul nopții, urmând ca pe timpul zilei să fie utilizată pentru păstrarea recipientelor de uz casnic.

În ceea ce privește piesele de mobilier, în tindă se găsea și o masă de mici dimensiuni, un hambar cu creștături alese, folosit la păstrarea mălaiului și o masă-dulap. Corlata se afla poziționată în tindă, adăpostind obiecte de uz casnic (linguri de lemn, țestul, pirostriile, tuciul și alte recipiente).

Din punct de vedere al structurii spațiului intern, odaia de locuit și odaia curată se individualizează prin următoarele caracteristici:

- ansamblul de încălzire și pregătire a mâncării;
- locul de odihnă (paturile);
- masa de mici dimensiuni cu scăunelele aferente;
- dulapul ce adăpostește blidele.

Fiecare din obiectele enumerate mai sus îndeplinesc un rol important atât din punct de vedere decorativ cât și din punct de vedere utilitar.

Indiferent de dispunerea obiectelor în încăpere, mijlocul acesteia trebuia să rămână neocupat. Din cauza lipsei de spațiu, o parte din corpurile de mobilier sunt prinse în pereții odăii.

Săpăturile arheologice efectuate de-a lungul timpului au dus la descoperiri importante din punct de vedere etnografic. Vatra liberă se numără printre aceste descoperiri, alături de instalațiile pentru prepararea hranei.

⁴ Stoica et alii 1972, p. 91.

Vatra liberă, întâlnită la toate culturile din Europa, a suferit diferite modificări de-a lungul timpului. Dacă la început se regăsea în *colțul opus intrării din camera de locuit*⁵ a fost mai apoi deplasată în tindă pentru ca ulterior să se regăsească în bucătăria de vară.

Cea mai primitivă instalație întâlnită în interiorul caselor țărănești de pe teritoriul Vâlcii a fost vatra cu horn. De la acest sistem va rezulta, în timp, soba oarbă.

Conform studiilor etnografice, acest sistem este considerat a fi componentă a culturii mediteraneene, pătrunzând în cultura noastră datorită grecilor și romanilor.

Textile de interior

Din totalitatea varietăților de obiecte care alcătuiesc interiorul locuințelor țărănești, textilele îndeplinesc funcția decorativă cea mai însemnată.

Stilul ornamental al interiorului locuinței țărănești este determinat în funcție de regiune și de modul de etalare, împodobind pereții acestuia.

Meșteșugul confecționării textilelor a fost descoperit pe teritoriul țării noastre prin intermediul săpăturilor arheologice. Descoperirile făcute de către arheologi pe diferite șantiere ale țării au scos la lumină un număr mare de rămășițe, cum ar fi fusaiole - *greutăți de mici dimensiuni folosite la războiul de țesut*⁶. Pe lângă acestea au fost descoperite și mici bucăți de material textil, fiind dovada clară că această îndeletnicire are origini vechi pe teritoriul țării noastre.

Deprinderea de a etala țesăturile pe pereții locuințelor, ca modalitate de înfrumusețare a odăilor, nu s-a regăsit în toate zonele țării. Cele mai frumos împodobite interioare s-au regăsit în zona Munteniei, a Olteniei, a Dobrogei și Moldovei.

Conform studiilor etnografice realizate de-a lungul timpului pe teritoriul Vâlcii, motivul pentru care oamenii decorau spațiul intern era menținerea căldurii, având în vedere că majoritatea textilelor erau poziționate pe peretele cu patul.

Indiferent de condiția socială a indivizilor, textilele confecționate din lână au fost cele mai apreciate, găsindu-și locul atât în locuințele oamenilor înstăriți, cât și în cele ale oamenilor simpli, fiind păstrate pentru generațiile viitoare.

Scoarța a reprezentat cea mai importantă piesă de decor de pe teritoriul Vâlcii. La început aceasta fost întâlnită frecvent în locuințele boierilor, fiind confecționată în *curțile boierești*⁷ și la așezările monahale.

Scoarțele au fost împărțite în două categorii: scoarța de mari dimensiuni, confecționată la mănăstiri sau în gospodăriile boierești și scoarța de mărimi reduse.

Scoarța de mici dimensiuni a fost specifică interioarelor caselor țărănești fiind confecționată la războaiele regăsite în gospodăriile țăranilor.

În ceea ce privește metoda de confecționare a celor două tipuri de scoarțe, se observă o diferență: scoarțele confecționate în casele țărănești sunt țesute în *războiul de țesut orizontal*⁸, celelalte fiind confecționate în locuri special

⁵ Stoica *et alii* 1972, p. 20.

⁶ Stoica *et alii* 1972, p. 31.

⁷ Stoica *et alii* 1972, p. 99.

⁸ Stoica *et alii* 1972, p. 98.

amenajate, respectiv în curțile așezămintelor religioase, la războiul de țesut vertical.

Începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea, scoarțele au reprezentat un element omniprezent pe pereții locuințelor, poziționate de cele mai multe ori lângă perețele unde era așezat patul, în acel loc neexistând ferestre.

Din punct de vedere al motivelor decorative, scoarța ce prezintă ca principal motiv romburi a fost specifică zonei Vâlcii. Toată suprafața era decorată cu *romburi dințate*⁹, așezate circular, denumirea populară a acestui model de scoarța fiind scoarța în roate. Pe lângă motivul rombului, pe scoarțele confecționate în atelierele locale s-au regăsit și motive zoomorfe, cum ar fi: cucul, găina, rața, gâsca și curcanul.

Velința reprezintă o altă categorie de textilă de interior ce se regăsea în locuințele țărănești, executată de cele mai multe ori din lână. Pe lângă acest material se mai folosea și bumbacul sau cânepa.

Dintre culorile folosite frecvent amintim: verdele, albastrul, roșul și negrul. Decorul velințelor predomină în figuri geometrice; dintre acestea pot fi menționate: liniile poziționate orizontal pe întreg planul, dungile cu *motive romboidale, stelare sau sub formă de pistolnic*¹⁰.

Pe lângă lână se folosea și bumbacul, acesta din urmă fiind utilizat în special la confecționarea ștergarelor, ca piese de decor. Ștergarele erau poziționate de obicei în partea superioară a zidurilor casei.

Interiorul locuinței a fost îmbogățit, ca element de modernitate, cu perdele în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Perdelele erau confecționate și brodate din bumbac.

O altă piesă importantă este păretarul. Confecționate din lână, brodate în *patru ițe, în ochiuri sau <<tăblii>>, păretarele prezintă, de obicei, vergi realizate cu arnici roșu și negru*¹¹.

Tot la capitolul destinat țesăturilor de interior se încadrează și pernele, confecționate din lână, cu o configurație dreptunghiulară, umplute cu paie, ce erau poziționate de cele mai multe ori în partea din lateral a patului, lipite de zid, sau în partea superioară a patului. În afara acestei ultime categorii, și-au făcut apariția și pernele de proporții reduse, umplute de această dată cu pene. Acestea erau confecționate din bumbac, *împodobite cu alesături sau cusături realizate cu arnici roșu și negru*¹².

Decorul pernelor era format din motive florale, uneori întâlnindu-se și motive zoomorfe sau avimorfe.

Căpătăiele reprezintă piese de decor importante atât din punct de vedere estetic, cât și practic. Pe timpul iernii, în special, erau poziționate pe lângă perețele exterior.

Bogăția ornamentală și stilistică a țesăturilor de interior realizate de-a lungul timpului pe teritoriul Vâlcii a scos la iveală măiestria și priceperea meșterilor

⁹ Stoica et alii 1972, p. 98.

¹⁰ Stoica et alii 1972, p. 98.

¹¹ Stoica et alii 1972, p. 98.

¹² Stoica et alii 1972, p. 98.

populari ce și-au exercitat munca atât în atelierelor casnice, cât și în cele mănăstirești.

Mobilierul

Din punct de vedere al materialului lemnos, județul Vâlcea a dispus dintotdeauna de o suprafață mare de păduri, fapt ce a dus mai apoi la o prelucrare a acestuia menită să satisfacă cerințele oamenilor.

La început, lemnul a fost prelucrat pentru a fi construite adăposturi, menite să îi ferească de intemperii, însă, pentru a-și putea asigura necesarul de hrană zilnic, oamenii au avut nevoia să muncească pământul, de unde a rezultat procesul de confecționare a instrumentelor necesare în acest sens.

În afară de prelucrarea lemnului, materializată în produse casnice de consum, în județul Vâlcea s-a practicat *prelucrarea artistică a lemnului*,¹³ o îndeletnicire ce a fost împărțită în două categorii: prelucrarea artistică a lemnului realizată în gospodărie și ca ocupație specializată.

Aceste două categorii au făcut ca prelucrarea lemnului în Vâlcea să se transforme într-o profesie de bază datorită căreia se vor afirma foarte mulți meșteri populari, ale căror creații vor căpăta valori incommensurabile.

O parte a acestor creații se regăsește și astăzi la unele locuințe bătrânești de prin satele vâlcene, fie în partea exterioară a casei, fie în interior.

În ceea ce privește partea de interior, Viorica Tătulea oferă un exemplu în ceea ce privește piesele de mobilier aflate în *odaia cu vatră: denumită în Oltenia <<ogeac>> sau <<la foc>>, se caracterizează prin numărul mic al pieselor de mobilier, ce constau, de cele mai multe ori, dintr-o masă joasă și câteva scăunele, care nu ocupau un loc precis în încăperea, fiind așezate acolo unde era nevoie de ele, de obicei în apropierea vetrei*¹⁴.

În afară de piesele menționate mai sus, în unele cazuri mai puteau fi întâlnite și câteva obiecte ce îndeplineau un rol utilitar: o troacă special concepută pentru a depozita mălaiul, cunoscută și sub denumirea de *tron*, și *lavița* pe care se sprijineau vădrițele cu apă.

Particularitatea interioarelor locuințelor vâlcene se bucură de o caracteristică în ceea ce privește piesele de mobilier, astfel că de cele mai multe ori sunt menționate de către anumiți cercetători și suporturi de lemn pe care se așezau puținele vase existente în casă și două dulapuri, unul dintre ele fiind de mari dimensiuni. Încăperea de locuit era formată dintr-un pat poziționat pe perete ce comunica cu partea din spate a locuinței, în colțul opus încăperii aflându-se de cele mai multe ori două lavițe.

Lada de zestre reprezintă o piesă de mobilier foarte importantă din punct de vedere stilistic, fiind poziționată întotdeauna la extremitatea patului.

Începutul secolului al XIX-lea a făcut ca unele modificări să apară în ceea ce privește piesele de mobilier în interioarele locuințelor. Astfel, în *odaia bună* apar cele două paturi așezate paralel, între ele făcându-și apariția și o *masă-dulap*.

¹³ Stoica et alii 1972, p. 98.

¹⁴ Tătulea 1989, p. 16.

Această nouă tendință s-a generalizat în întreaga zonă a Olteniei nefiind ceva specific zonei Vâlciei.

Spațiul din încăpere ce dispunea de o ornamentație deosebită era reprezentat de *colțul cu patul*¹⁵. Odaia cea mai ornată din întreaga locuință era *odaia bună*, acolo unde atât piesele de mobilier ce urmau să fie dipuse în interior cât și piesele textile erau alese cu foarte mare atenție.

Un aspect interesant este dat de modul în care decorau încăperile: dacă odaia ce urma să fie decorată nu avea textile ce prezentau ornamente, atunci nici piesele de mobilier ce urmau să fie așezate în încăpere nu erau alese cu ornamente.

Principalele piese de mobilier ce întregeau interiorul locuinței țărănești din Vâlcea erau:

- lavița – conform studiilor etnografice reprezintă *cea mai veche piesă de mobilier*¹⁶ existența ei fiind consemnată în documente redactate între secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. Această piesă era dispusă inițial în odaia cu vatra, acolo unde îndeplinea două funcții: pe timpul zilei servea ca loc de depozitare a diferitelor obiecte și seara ca loc de odihnă, pentru ca mai apoi să fie mutată în camera de locuit acolo unde era folosită pentru a sprijini lada de zestre.

- patul – confecționarea patului propriu-zis s-a realizat relativ târziu, secolul al XIX-lea; până atunci locul de odihnă avea aspectul unei lavițe și purta denumirea de *pat-platformă*. Dimensiunile paturilor produse de meșterii vâlceni le depășesc ca lungime pe cele produse în celelalte zone ale țării; explicația ar fi că pe paturile din Vâlcea de cele mai multe ori era poziționată și lada de zestre.

- masa – o piesă de mobilier omniprezentă în interioarele locuințelor țărănești, a fost realizată sub mai multe forme. Cea mai des întâlnită a fost masa de mici dimensiuni, cu o înălțime foarte apropiată de sol, acest tip de masă fiind ulterior modificat, prin înălțare. Pe lângă aceste două tipuri de mese, meșterii au creat o masă ce prezenta o formă alungită, special creată pentru diferite evenimente (nunți, botezuri, praznice). Unul din cele două capete era special realizat pe rotund pentru a putea lua loc la masă cele mai importante persoane ale familiei.

- scaunele – la început au fost preluate sub forma buturugilor copacilor direct din natură, intervenția omului lipsind aproape în totalitate. Odată cu trecerea timpului, meșterii populari au început să creeze diferite modele de scaune, de la cele de mici dimensiuni și fără spătar, la cele de dimensiuni mai mari și cu spătar, ajungându-se la scaunele realizate sub forme deosebite, cu ornamente alese.

- lada de zestre – piesă care a pătruns în interioarele locuințelor făcând parte din ritualul fetelor de nuntă. A avut ca principală întrebuințare, atât în casele țărănești, cât și în cele boierești, depozitarea hainelor; apar menționate în documente în jurul secolului al XIX-lea. Lăzile de zestre realizate de către meșterii locali din zona Vâlciei se împart în două categorii: *lada de zestre cu capac plan și cea cu capac bombat*¹⁷.

Primul tip de ladă are o frecvență mare la nivelul întregii țări, fiind produsă în aproape toate centrele specializate din țară, pe când al doilea tip de ladă este

¹⁵ Tătulea 1989, p. 19.

¹⁶ Tătulea 1989, p. 20.

¹⁷ Tătulea 1989, p. 20.

specifică județului Vâlcea, producerea acesteia realizându-se în centrele din zona Horezu.

Decorul lăzilor de zestre era dispus în cele mai multe cazuri în partea frontală a acestora, uneori prezentând elemente decorative și pe capac. Cele mai întâlnite elemente de decor pe lăzile de zestre vâlcene erau reprezentate de reproducerile fitomorfe (bradul) și geometrice (cercuri, semicercuri, linii); în afara acestora meșterii locali au folosit și alte elemente decorative precum: motive astrale (luna sub mai multe forme, soarele și steaua), motive zoomorfe (de cele mai multe ori erau sub forma broaștei sau a ochiului de bou) și motive antropomorfe (foarte bine evidențiate prin apariția unei părți a familiei).

În ceea ce privește ornamentația, meșterii vâlceni au decorat chiar și o parte a ustensilelor folosite la treburile casnice, decorul fiind de mici dimensiuni, amplasat în locuri în care să nu îl incomodeze pe cel ce folosea ustensila.

*Interiorul locuinței țărănești din zona Vâlcii s-a caracterizat prin simplitate, sobrietate și numărul redus al pieselor de mobilier, al căror decor, alături de armonia cromatică a țesăturilor crea impresia de echilibru și liniște*¹⁸.

Ceramica

Interiorul locuinței țărănești este alcătuit, pe lângă piesele de decor amintite mai sus, și de un număr mare de obiecte confecționate din lut.

Complexitatea structurii, rafinamentul, îmbinate cu elemente decorative de o deosebită valoare, la toate acestea adăugându-se coloritul plăcut ochiului, stabilesc trecutul îndepărtat al acestei îndeletniciri, menționate încă din vechi timpuri pe teritoriul Vâlcii.

Acest meșteșug al olăritului a avut la început dublă funcționalitate. Încă din perioade îndepărtate meșterii olari creau vase de ceramică deosebite din punct de vedere al compoziției, pe care le materializau la diferite târguri din satele de la câmpie, acolo unde își vindeau produsele pe cereale (grâu, porumb). A doua întrebuințare face referire la producerea vaselor strict pentru cosmetizarea interioarelor locuințelor.

Produsele ceramiștilor vâlceni se diferențiază între ele prin structură și prin valoarea artistică.

Etapele premergătoare producerii obiectelor de lut sunt următoarele:

- procurarea și prepararea argilei este prima etapă de producție. Aceasta este adusă în curtea meșterului dintr-un loc apropiat de satul unde locuia. După ce era depozitată, aceasta trebuia lăsată o perioadă lungă pentru a putea oferi o calitate superioară: „lutul de calitate superioară, caracterizat printr-o mai mare plasticitate, este acela care s-a odihnit cel puțin un an, pentru că înghețul, mai ales, fărâmițează o parte din el și astfel se omogenizează”¹⁹. Pentru că cerința era uneori foarte mare în ceea ce privește vasele de ceramică, majoritatea meșterilor ceramiști nu respectau toate etapele descrise mai sus.

- după această perioadă cât a stat la *dospit*, lutul este tăiat în bucăți mari ce poartă denumirea de *turte*. Bucățile rezultate sunt pe rând sunt frământate cu o

¹⁸ Tătulea 1989, p. 20.

¹⁹ Mihăescu 2006, p. 26.

bucată de lemn mai groasă la un capăt (mai), după care se așează în atelierul olarului, acolo unde meșterul ia fiecare bucată în parte și o frământă cu propriile mâini.

- crearea *gogoloșului* este următoarea etapă: *olarii din Horezu numesc bulgărele de lut <<gogoloș>>. Din turta mare, se fac câteva gogoloașe, în funcție de mărimea obiectelor care se vor modela din ele*²⁰. Aceste bucăți de lut sunt produse lângă roata olarului, numărul acestora fiind dat în funcție de numărul de piese pe care le produce în ziua respectivă, pentru ca olarul să le aibă la îndemână atunci când începe procesul de modelare.

- prelucrarea lutului se realiza la roată, acolo unde olarul transforma cu măiestrie și pricepere bucățile de lut în adevărate piese.

- uscarea pieselor se desfășura într-un loc special amenajat ferit de soare.

- după finalizarea procesului de uscare urma procesul de înmuiere al vaselor în „angobă și ornamentare cu pensula, cu cornul sau cu gaița”²¹.

- în final vasele ajung în cuptoarele special amenajate pentru a putea fi *arse*. Pe toată durata acestui procedeu, meșterii olari supraveghează focul pentru ca nivelul de căldură să nu atingă pragul de 350° C.

Vasele erau menținute în cuptor timp de 7 ore; după ce se încheia procesul de ardere, piesele erau lăsate în cuptor timp de 12 ore pentru a se răci treptat.

Ornamentele folosite în ceea ce privește decorarea pieselor diferă de la olar la olar. În zona Vâlcii cele mai des folosite motive au fost „spirală, simplă sau dublă, în format de S culcat”²². Motivele ornamentale cu o frecvență ridicată pe teritoriul județului Vâlcea nu au fost în număr mare, sunt combinate sub mai multe forme, producând o unicitate în ceea ce privește decorul.

Motivele vegetale se regăsesc și ele reproduse pe produsele ceramice, sunt realizate prin linii simple, reproducând modele din natură, pe lângă cele vegetale se regăsesc și motive zoomorfe (cu o frecvență redusă).

Din punct de vedere al motivelor zoomorfe, zona Horezu este renumită pentru reproducerea foarte bine stilizată a motivului central, cocoșul, omniprezent pe străchinile produse de meșterii olari din zona respectivă.

În ceea ce privește interiorul locuinței țărănești, piesele de ceramică ce completeau decorul erau *străchini și taiere provenite de la Horezu care împodobeau pereții, fiind așezate dedesubtul fiecărui ștergar*²³.

Ceramica decorativă este des întâlnită în vecinătatea centrului de la Horezu. Interioarele locuințelor din nordul județului Vâlcea nu au fost decorate cu obiecte de ceramică.

Ca piese de decor întâlnite frecvent în casele din zona Horezu, sunt menționate de cele mai multe ori străchinile; explicația ar putea fi dată de faptul că în trecut meșterii olari produceau foarte multe astfel de piese.

În afara obiectelor menționate mai sus, interioarele adăposteau și „micile cești de țuică, solnițele, cănițele de apă, cămile de apă, ghivecele de flori, numite și

²⁰ Mihăescu 2006, p. 29.

²¹ Stoica *et alii* 1972, p. 203.

²² Petrescu 1972, p. 204.

²³ Petrescu 1972, p. 204.

sacsâi, vasele de flori (buchetarele), borcanele de untură – ce ajungeau la 10-12 litri-, urcioarele de mărimi diferite, având pe mânășă, spre deosebire de alte centre vâlcene, o <<țâță>> pentru băutul lichidului”²⁴.

Bibliografie

Stoica et alii 1972 – Georgeta Stoica (coord.), *Arta populară din Vâlcea*, Râmnicu Vâlcea, 1972.

Mihăescu 2006 – Corina Mihăescu, *Ceramica populară din Oltenia*, București, 2006.

Praoveanu 2001 – I. Praoveanu, *Etnografia poporului român*, București, 2001.

Tătulea 1989 – Viorica Tătulea, *Mobilierul țăranesc din Oltenia*, București, 1989.

²⁴ Petrescu 1972, p. 164.